

Adroddiad i'r	Grŵp Llywio'r Iaith Gymraeg
Dyddiad y Cyfarfod	08 Mawrth , 2022.
Aelod/Swyddog Arweiniol	Nicola Stubbins / Cynghorydd Huw Hilditch Roberts
Awdur yr Adroddiad	Manon Celyn Roberts, Swyddog Iaith Gymraeg
Teitl	Eisteddfod yr Urdd - diweddariad

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad hwn yn ymwneud ag Eisteddfod yr Urdd.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Rhoi diweddariad i'r Aelodau ar baratodau ar gyfer yr Eisteddfod a rôl y Cyngor yn y digwyddiad.

3. Beth yw'r Argymhellion?

I gytuno ar gynnwys yr adroddiad.

4. Manylion yr adroddiad

Yr Urdd yw'r mudiad mwyaf i bobl ifanc yn Ewrop gyfan ac mae Eisteddfod flynyddol yr Urdd yn denu 90,000 o bobl yn ystod yr wythnos. Cynhelir yr Eisteddfod yng Ngogledd a De Cymru ar sail cylchdro.

Trefnir y digwyddiad gan Urdd Gobaith Cymru, ond fe'i cefnogir gan swyddogion o bob adran o'r Cyngor. Er mai i'r Urdd y mae'r digwyddiad yn perthyn, mae'r Cyngor yn awyddus i fanteisio i'r eithaf ar y cyfle hwn i farchnata a hyrwyddo Sir Ddinbych fel cyrchfan allweddol.

Ariannu'r Eisteddfod: Mae'r Urdd yn cael ei ariannu mewn nifer o ffyrdd. Mae pob awdurdod yn cyfrannu'n flynyddol drwy gytundeb a drefnwyd gyda CLILC. Mae pwyllgorau codi arian lleol wedi bod yn trefnu llu o ddigwyddiadau dros y blynyddoedd diwethaf, er mwyn cyrraedd y targedau a osodwyd ar gyfer gwahanol gymunedau. Mae'r Urdd hefyd yn cael nawdd gan gwmnïau lleol ac yn derbyn arian gan Lywodraeth Cymru.

Yr Eisteddfod: Bydd yr Eisteddfod yn cael ei chynnal ar safle fferm Kilford ger Dinbych o ddydd Llun, 30 Mai tan ddydd Sadwrn, 4 Mehefin. Dyddiad y cyngerdd agoriadol i'w gadarnhau. Mae wedi cael ei gadarnhau bellach y bydd mynediad i faes yr Eisteddfod am ddim i bawb eleni, felly mae angen eich cymorth arnom i ledaenu'r neges er mwyn sicrhau fod pob unigolyn yn Sir Ddinbych yn ymwybodol o hyn.

Themâu ar gyfer pabell fawr Sir Ddinbych: Bydd pabell fawr i'r Cyngor, fel partner allweddol, ar safle amlwg ar faes yr Eisteddfod. Thema'r babell fawr yw Darganfod Sir Ddinbych. Bydd ein holl weithgareddau yn cael eu cynnal drwy gyfrwng y Gymraeg (Rheol gan yr Eisteddfod) a bydd ein pabell yn cael ei staffio gan siaradwyr Cymraeg a dysgwyr drwy gydol yr wythnos.

Mae llawer o weithgareddau ar y maes sy'n cael eu hybu ar gyfer dysgwyr.

Bydd gan babell y Cyngor Sir bedair adran ar wahân. Bydd gan un ohonynt ofod theatr a fydd yn cael ei ddefnyddio ar gyfer perfformiadau drwy gydol yr wythnos. Bydd ysgolion o Sir Ddinbych sy'n cyrraedd y rowndiau terfynol yn cael eu hannog i neilltuo slot yn y babell fel cyfle i berfformio/ymarfer.

Bydd yr ail ofod yn hyrwyddo busnesau twristiaeth a phethau i'w gwneud yn y sir. Peter McDermott, arweinydd tîm twristiaeth sy'n arwain ar yr agwedd hon.

Bydd y drydedd lle yn cael ei neilltuo i gelf a chrefft a bydd yr artist preswyl, Mari Gwent, yn gweithio yno yn ystod yr wythnos. Sian Fitzgerald, Swyddog Celfyddydau Cymunedol Sir Ddinbych sy'n arwain ar y maes hwn ac mae prosiect celf/iaith Gymraeg ar y gweill mewn 11 ysgol gydag Eleri Jones a Catrin Williams. Bydd y gwaith gorffenedig yn cael ei arddangos ym mhabel y Cyngor yn yr Eisteddfod.

Bydd y bedwaredd adran yn dderbynfa gorfforaethol, yn croesawu ymwelwyr i'r babell gyda lluniau o'r Eisteddfod gyntaf yng Nghorwen yn 1929.

Y tu allan i'r babell: Mae'r gwasanaeth cefn gwlad a newid hinsawdd wrthi'n trefnu cynlluniau i gynnal arddangosfa allanol gan gynnwys dŵl blodau gwyllt. Caiff trac BMX ei

roi y tu ôl i'r babelll ac arddangosfa E Feiciau. Dave Shiel, Hannah Arndt, Tom Johnstone a Liz Wilcox-Jones sy'n arwain ar y tu allan i'r babelll.

Staffio: Bydd rheolwr yn cael ei neilltuo i'r stondin bob dydd ac yn cael ei chefnogi gan dîm o aelodau staff corfforaethol. Byddant wrth law i gydlynu gweithgareddau yn y prif feysydd ac i ateb cwestiynau gan y cyhoedd. Byddant yn mynd ati'n rhagweithiol i annog pobl i ddefnyddio ein stondin.

Cyfryngau: Bydd y Cyngor yn cymryd rhan mewn sesiwn friffio i'r wasg ar ddydd Llun wythnos yr Eisteddfod a bydd gan aelod o dîm cyfathrebu Sir Ddinbych bresenoldeb yn y digwyddiad arall, pe bai materion yn ymwneud â Sir Ddinbych yn cael eu codi.

Presenoldeb dinesig: Bydd rhaglen o weithgareddau ar gyfer Cadeirydd yr awdurdod yn cael ei threfnu a'i rhannu gyda'r tîm yn nes at yr amser.

Grŵp Cyngori ar ddiogelwch: Bydd y SAG yn cyfarfod ar 8 Mawrth i drafod materion yn ymwneud â iechyd a diogelwch y digwyddiad. Mae eu cylch gwaith yn cynnwys diogelwch bwyd, trwyddedu, cynllun trafniadaeth, cynllun digwyddiad safle. Mae'r cyfarfodydd hyn wedi datblygu'n fisol ac mae trefniadau'n cael eu rhoi ar waith.

Grŵp cyfathrebu a marchnata: Mae'r is-grŵp hwn wedi bod yn edrych ar wahanol agweddau, gan gynnwys cydlynu marquee ar gyfer Sir Ddinbych, hyrwyddo a marchnata'r digwyddiad, cyfryngau cymdeithasol ac annog pobl i ddod i aros yn y sir. Roedd y tîm yn bresennol yn Eisteddfod 2019 a chwaraeodd ran weithredol yn y seremoni gyhoeddi a gynhaliwyd ym Mhrestatyn ym mis Hydref.

Grŵp Addysg: Mae'r grwp wedi bod yn edrych ar yr holl agweddau sy'n ymwneud ag ysgolion, yn cynnwys hyrwyddo cystadlaethau'r Urdd i bob ysgol, annog pobl i gymryd rhan mewn digwyddiadau, hyrwyddo'r seremoni gyhoeddi, a sicrhau bod gan blant y drwydded i ymwneud â'r gweithgareddau.

Ysgolion: Mae ysgolion cynradd ac uwchradd wedi cael eu gwahodd i gymryd rhan yn y sioeau. Mwy o fanylion i ddilyn.

Mae pob ysgol yn Sir Ddinbych wedi cael eu hannog i fod yn rhan o holl gystadlaethau Eisteddfod yr Urdd.

Mae'r cyntaf a'r ail ym mhob cystadleuaeth ar lefel leol yn symud ymlaen i lefel y sir. Cynhelir rowndiau lleol yn Nyffryn Dyfrdwy, Rhuthun, Dinbych a'r Rhyl/Prestatyn.

Bydd enillwyr pob cystadleuaeth ar lefel sirol yn cynrychioli'r Sir yn y genedlaethol.

Bydd ysgolion hefyd yn cael cyfle i gymryd rhan mewn seremonïau yn ystod yr wythnos.

Cyfathrebu/ Hyrwyddo: Mae tîm cyfathrebu Sir Ddinbych wedi bod yn rhan o waith cynllunio'r Eisteddfod o'r cychwyn cyntaf. Bydd tîm Sir Ddinbych yn cefnogi tîm cyfathrebu corfforaethol yr Urdd drwy rannu negeseuon yn ymwneud â'r cyfryngau cymdeithasol, trefnu cyfleoedd i dynnu lluniau/ffilmio, trefnu gweithgareddau lleol i hyrwyddo'r Eisteddfod.

Bydd tîm Sir Ddinbych yn hyrwyddo'r Sir fel lle gwych i ymweld ag ef, naill ai ar wyliau neu fel ymwelwyr undydd a byddwn yn manteisio i'r eithaf ar y cyfle yn ystod yr wythnos i arddangos y Sir ac i hyrwyddo'r hyn sydd gan y Sir i'w gynnig.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae'r penderfyniad yn cyfrannu at ddatblygiad yr iaith Gymraeg a diwylliant Cymru, sy'n sail i gynllun corfforaethol y Cyngor a'r Strategaeth Iaith Gymraeg.

6. Beth fydd y gost a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Mae cyllideb o £25,000 wedi ei glustnodi tuag at gost yr Eisteddfod (yn amodol ar newid os yw costau wedi codi oherwydd y pandemig). Mae unrhyw gymorth ychwanegol yn cael ei ystyried yn ewyllys da ac yn dibynnu ar adrannau unigol.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

Er nad oes angen cynnal asesiad effaith llesiant ffurfiol ar gyfer yr adroddiad hwn, mae'n werth nodi rhai o'r manteision allweddol mewn perthynas â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r dyfodol (Cymru) 2015 a'r safonau ar gyfer y Gymraeg.

Un o elfennau allweddol Deddf Llesiant Cenedlaethau'r dyfodol (Cymru) 2015 yw: "Cymru o ddiwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu: Cymdeithas sy'n hyrwyddo ac yn gwarchod diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg, ac sy'n annog pobl i gymryd rhan yn y celfyddydau, a chwaraeon a hamdden".

Mae gan y Cyngor hefyd rôl, drwy ei Safonau Iaith Gymraeg, i hyrwyddo cyfleoedd i gymunedau lleol gymryd rhan mewn gweithgareddau iaith Gymraeg.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda Chraffu ac eraill?

Cynhaliwyd ymgynghoriad â'r is-grŵp cyfathrebu a marchnata, yn ogystal ag is-grŵp strategol sy'n cydlynu ymateb y Cyngor.

Mae gwybodaeth hefyd wedi'i darparu i grŵp llywio'r iaith Gymraeg a rhai grwpiau o Aelodau.

9. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae cynlluniau'n mynd rhagddynt yn dda, a'r risgiau yw'r tywydd ac unrhyw salwch (Covid).